

หลักธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
: การนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างจริงจัง
THE GOOD GOVERNANCE AND ANTI – CORRUPTION AND MISCONDUCT
IN THE PUBLIC SECTOR : APPLYING THE RESULTS SERIOUSLY

ดร.พัฒนธรรณ ตันติเวชยานนท์^๑

บทคัดย่อ

การบริหารราชการของหน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีแนวทางปฏิบัติหรือกรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจน อีกทั้งยังเกี่ยวข้องถึงการควบคุมพฤติกรรมบุคลากรของรัฐที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความสุจริต บริสุทธิ์ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเพื่อป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐบาล หน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐ จึงสมควรจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามแนวทางสำคัญๆ อันได้แก่ ๑) หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และ ๒) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยจะสามารถนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญและมั่นคง ประชาชนทุกกลุ่มได้รับบริการจากภาครัฐ และดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข อย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, การป้องกันปราบปรามการทุจริต, การประพฤติมิชอบในภาครัฐ

---

^๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

It is strongly believed that it is very necessary for the fiscal administrations in public sectors to be guided by a transparent framework because it also involves with the control of the state personnel workers' behaviours with a view to making them have a good conduct in transparent and accountable ways. Such works are primarily assigned to benefit people's demands. Based on these frameworks, they would prevent and reduce fiscal staffs' immoral misbehaviors.

In order to smoothly and effectively carry out those works as per fiscal objectives in government sectors, there should be important guidelines to be followed as follows: ๑) the principles of good governance or good administration, and ๒) the national strategies on the prevention and suppression of corruption in the state; it is generally believed that this can lead the country to prosperity and stability, all the groups of people will be accessible to government services and then thereby live happily in sustainable manners..

Keywords: The good governance, anti-corruption, misconduct in the public sector

๑. บทนำ

หลักธรรมาภิบาล หรือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไม่ใช่เรื่องใหม่ของสังคมไทย เป็นหลักการหรือหลักบริหารที่ได้นำมาปฏิบัติในทุกหน่วยงานของภาครัฐ โดยมีระบบราชการเป็นระบบที่ขับเคลื่อนการปฏิบัติหรือนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากระบบราชการเป็นระบบที่ใหญ่โตเป็นอย่างมาก ประกอบด้วย บุคลากรงบประมาณ และอำนาจตามตัวบทกฎหมาย รวมถึงการมีดุลยพินิจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ อย่างกว้างขวางของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสามารถให้คุณหรือให้โทษ ให้ความสะดวกหรือเป็นอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของประชาชนได้ เป็นที่น่าเสียดายว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น ระบบราชการและเจ้าหน้าที่บางส่วนได้กลายเป็นสาเหตุหนึ่งของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพราะติดขัดที่กฎ ระเบียบ บานาประการ ซึ่งมีเกิดขึ้นมาแต่อดีตและยังมีได้แก้ไขให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก อีกทั้งยังไม่อาจใช้เป็นกลไกเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติได้ เช่น มีค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลานานในดำเนินการ มีการขออนุญาตที่ซ้ำซ้อน ใช้ระบบการตรวจสอบที่ไม่จำเป็นจนเป็นภาระแก่ประชาชน มีการทุจริตคอร์รัปชัน มีการสร้างความไม่เป็นธรรมและการเหลื่อมล้ำในสังคม จนส่งผลที่ไม่สามารถจูงใจให้นักลงทุนจากต่างประเทศจะเข้ามาประกอบกิจการหรือการ

ลงทุนในประเทศได้^๒ ประกอบกับการบริหารจัดการภาครัฐในช่วงระยะที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลได้ โดยยังมีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจ ยังไม่เปิดโอกาสให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเท่าที่ควร แม้การกระจายอำนาจจะมีความก้าวหน้ามากขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เข้มแข็ง กระบวนการยุติธรรมและกฎหมายยังปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศโดยได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการด้วยการยึดหลักธรรมาภิบาล การเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม การส่งเสริมให้ประชาชนในทุกระดับได้มีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกให้มี

---

^๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๗), หน้า ๑๗.

ค่านิยมในประชาธิปไตยและมีธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง^๓

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานอันเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะนำไปสู่ความสงบสุขของคนในชาติ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีนโยบายการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนและมีประสิทธิผล และเพื่อให้ปัญหาต่างๆ ในการบริหารราชการแผ่นดินได้รับการแก้ไขได้อย่างถูกต้องและถูกทิศทาง ด้วยการยึดถือหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีแล้ว จะส่งผลให้ส่วนราชการทุกส่วน ทุกหน่วยงาน มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารราชการเพื่อนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญและมั่นคง ประชาชนทุกกลุ่มได้รับบริการจากภาครัฐ จะส่งผลให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

๒. หลักธรรมาภิบาล

๒.๑ ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล มีที่มาจากคำในภาษาอังกฤษ Good Governance ซึ่งมีองค์และนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

^๓ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙), (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๕), หน้า ๗.

^๔ ชรัส บุญถนอม, ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, วิทยานิพนธ์รัฐ

องค์การสหประชาชาติ ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน มีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงได้ ถือเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในส่วนของธนาคารเอเชีย ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล คือ การมุ่งความสนใจไปที่องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้ได้ผล ซึ่งหมายถึง การมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชนได้ และขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น ได้กล่าวถึงคำว่า ธรรมาภิบาลว่าเป็นรากฐานของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมโดยรัฐมีหน้าที่ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศให้อี้อำนวยต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ และเกิดความยุติธรรมทางสังคม

คำว่า ธรรมาภิบาล ยังพบว่ามีผู้ที่ได้นำคำหรือกลุ่มคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาใช้เรียกอีกหลายคำ ได้แก่ ธรรมาภิบาล ธรรมรัฐ สุประชาสนการ การกำกับที่ดี ธรรมราชกร์ ประชาธิรัฐ รัฐาภิบาล การปกครองที่ดี การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และ

ประศาสนศาสตร์คุณบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๓), หน้า ๓๐.

Good Governance^๕ สรุปไว้ว่า ธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศชาติมีพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมทางกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เช่นเดียวกับนักวิชาการอีกหลายท่าน เช่น บวรศักดิ์ อุวรรณโณ^๖ ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาลเป็นระบบโครงสร้าง กระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการ เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดีในส่วน ชนระดับ ๕ ยุบ^๗ ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารงานโดยประชารัฐที่มีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเป็นลักษณะพหุภาคี และมีการ

ประสานสนับสนุนกันระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการจัดสรรและบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชน ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนและความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่มีต่อประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส เสมอภาค และเป็นธรรม และสำหรับ ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชนี้ ภูตระกูล^๘ ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์

จากความหมายของคำว่า “ธรรมาภิบาล” จากองค์กรและนักวิชาการอีกหลายท่าน สามารถสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักของการปกครองหรือการบริหารที่ให้ความสำคัญกับหลักธรรมหรือความดีงามและความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่างๆ ของสังคม เพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนที่เป็นผู้รับบริการ และความเจริญของประเทศชาติหรือองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชรัส บุญณสะ^๙ ที่ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ธรรมาภิ

^๕ บุชง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี, รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

^๖ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่, ๒๕๕๒), หน้า ๕

^๗ ชนระดับ ๕ ยุบ, การปกครองที่ดีในระบอบราชการไทย (Good Governance), (กรุงเทพมหานคร: บทวิจารณ์พิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๖.

^๘ ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชนี้ ภูตระกูล. (๒๕๕๕, ๓๐ ธันวาคม). ธรรมาภิบาลกับสังคมไทย.วารสารดำรงราชานุภาพ. ๓(๗), ๓๐ ธันวาคม, ๒๕๕๕, หน้า ๘.

^๙ ชรัส บุญณสะ, ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, หน้า ๓๓.

บาลโดยหลักพื้นฐานที่นำมาใช้ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักความมีส่วนร่วม

๒.๒ ที่มาและความสำคัญของธรรมาภิบาลการเมือง การปกครองของไทย จำเป็นต้องมีการปฏิรูปให้เป็นการบริหารจัดการที่ดี โดยระบบการจัดการบ้านเมืองให้มีลักษณะธรรมาภิบาล และลดการทุจริตที่เป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมือง ซึ่งจะนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตและมีสังคมที่ดีขึ้น (ซรัส บุญผะ, ๒๕๕๓: ๓๗) และการบริหารจัดการภาครัฐในช่วงที่ผ่านมายังไม่สามารถตอบสนองต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลได้ โดยยังมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ ยังไม่เปิดโอกาสให้มีการกระบวนกรมีส่วนร่วมของประชาชน แม้การกระจายอำนาจมีความก้าวหน้าขึ้น แต่สภาพการบริหารงานในส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่นก็ยังไม่เข้มแข็ง กระบวนการยุติธรรมและกฎหมายยังปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ให้ความสำคัญในการปฏิบัติเพื่อสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมกันและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม โดยการสร้างค่านิยมใหม่บนฐานของความไว้วางใจและเกื้อกูลกันในสังคม

ประเทศไทยเริ่มมีการตื่นตัวและสนใจในเรื่องธรรมาภิบาลเป็นอย่างมาก หลังมี

การบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเฉพาะในช่วงภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้มีความสนใจในเรื่องธรรมาภิบาลเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยมีความเชื่อกันว่า หากประเทศไทยนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาดีขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง^{๑๐} ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้จัดให้มีการระดมความคิด ที่เรียกว่า เวทีธรรมนูญ โดยประเด็นสำคัญที่เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและวิกฤตเศรษฐกิจอันซับซ้อนที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยสิทธิเสรีภาพทางการเมืองและนโยบายการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน เป็นการปฏิรูปภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีความเข้มแข็ง จึงจะเป็นเครื่อง

^{๑๐} สถาบันพระปกเกล้า. (๒๕๕๐ ก). **ทศธรรมตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. พิมพ์ครั้งที่ ๒.กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๙

คำประกันที่มั่นคงให้สังคมไทยมีความยั่งยืน และมีความยุติธรรม^{๑๑}

นโยบายธรรมาภิบาล มีหลักฐานที่มีที่ปรากฏชัดเจน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒^{๑๒} ได้แก่ การเร่งสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นแกนกลางในการพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาลในสังคมไทย และมีมติ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒ เห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งต่อมาได้ประกาศระเบียบดังกล่าวลงในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีหลักการพื้นฐานในการสร้างระบบธรรมาภิบาล ๖ ประการ ได้แก่ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักความมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบ และ ๖) หลักความคุ้มค่า

๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

^{๑๑} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะ, **ธรรมนูญแห่งชาติ (Good Governance)**, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, ๒๕๔๑), หน้า ๕.

^{๑๒} ชรัส บุญผด้อย, **ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**, หน้า ๓๔.

๒.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) ได้กล่าวถึง การพัฒนาประชาธิปไตย หรือ Good Governance เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งการพัฒนาภาครัฐให้มีสมรรถนะและพันธกิจหลักในการเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะของตน ทำให้คนในสังคมเป็นพันธมิตรกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างหลักนิติธรรมในการบริหารรัฐกิจ การจัดการแก้ไขความขัดแย้งในสังคมด้วยสันติวิธี สนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของภาครัฐ เพิ่มพูนประสิทธิผลและประสิทธิภาพภาครัฐด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ (Bureaucracy) ตลอดจนการสร้างความต่อเนื่องในงานบริหารรัฐกิจ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านนโยบายสาธารณะและการกำหนดระเบียบวาระแห่งชาติ

๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาลเพื่อให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม ได้แก่ การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐกิจเอกชน การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกลไกการตรวจสอบ ทั้งที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และกลไกการตรวจสอบสาธารณะในภาคประชาชน รวมทั้งการปลูกจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทย

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยังคงให้ความสำคัญในเรื่องธรรมาภิบาล โดยเน้นการปฏิบัติเพื่อสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมกันและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม โดยการสร้างค่านิยมใหม่บนฐานของความไว้วางใจ เชื่อใจ และเกื้อกูลกันในสังคม ส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีธรรมาภิบาลเพื่อนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ถูกต้องและเหมาะสม^{๑๓}

๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓/๑ กำหนดให้มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและกำกับกรปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่างๆ ซึ่งมาตรา ๕๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาต่างๆ โดย

ให้กระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์ และทั้งนี้ การออกพระราชกฤษฎีกาถือได้ว่าเป็นนโยบายของรัฐบาล

๓. การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

๓.๑ ที่มาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๕๙)

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๔ กำหนดให้การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี และ มาตรา ๗๘ กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้ข้าราชการที่ดีมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๒. นโยบายรัฐบาล ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ข้อ ๑๐.๕ ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษา ศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด

^{๑๓} สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙), (กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๕)

ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควร หรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากรัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืด ยาว ใช้เวลานาน และซ้ำซ้อน

๓. มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ให้หน่วยงานภาครัฐ นำแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แปลงไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ซึ่งมี นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจัดทำ แผนปฏิบัติการว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ให้ สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕

๔. มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบในหลักการตามที่สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน ในสำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง ทุกกระทรวง ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และส่วนราชการ

ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือ ทบวง ทุกส่วนราชการ โดยให้เป็นส่วนราชการ ตามมาตรา ๓๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนด ไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และให้รอง หัวหน้าส่วนราชการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน อีก ตำแหน่งหนึ่ง

๕. ยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ได้แก่ ๑) เสริมสร้างจิตสำนึก ค่านิยม ให้หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ๒) บูรณาการหน่วยงานทุก ภาคส่วน ในการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตภาครัฐ ๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งใน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และ ๔) พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

๓.๒ แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) (สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ, ๒๕๕๘) ได้แก่ ๑) พัฒนา ประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริตและ การบังคับใช้กฎหมาย ๒) พัฒนา ประสิทธิภาพการป้องกันและเสริมสร้างธรร มาภิบาล ๓) พัฒนาและยกระดับกลไกภาคี เครือข่ายภาคประชาสังคมให้มีประสิทธิภาพ ๔) พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรและการ บริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการทุจริต และ ๕) เพิ่มขีดสมรรถนะขององค์กรและ บุคลากร เพื่อมุ่งสู่องค์กรสมรรถนะสูง

๔. การนำหลักธรรมาภิบาล และการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบใน ภาครัฐ ไปใช้ให้เกิดผลอย่างจริงจัง

เพื่อให้นโยบายสำคัญของรัฐบาลใน
การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรร
มาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ได้มีการ
ดำเนินงานเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนและมี
ประสิทธิผลอย่างจริงจัง โดยสามารถสรุปได้
ดังนี้

๔.๑ หลักธรรมาภิบาลโดยการยึดถือ
และปฏิบัติตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ มี
สาระสำคัญ^{๑๔} ได้แก่ ๑. จุดมุ่งหมายของหลัก
ธรรมาภิบาล เพื่อ

๑.๑ สร้างกฎเกณฑ์และกลไกที่ดีใน
การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม เพื่อให้
หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงสามารถส่ง
สัญญาณเตือน และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
สามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองในการ
ทำงาน การประสานงานในภาครัฐและ
ภาคเอกชน ให้รองรับได้อย่างทัน่วงทีในยาม
มีปัญหา

๑.๒ พัฒนาศักยภาพของนักวิชาการ
ให้สามารถศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนะแนว
ทางแก้ไขจุดบกพร่องที่จำเป็นต่อการบริหาร

---

^{๑๔} สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพล
เรือน, คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี, (กรุงเทพมหานคร: Konrad
Adenauer Stiftung, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑-๒๐.

กิจการบ้านเมืองและสังคมอย่างถูกต้อง กล้า
หาญ และมีจริยธรรม

๑.๓ ปรับปรุงระบบการตัดสินใจ
และการบริหารจัดการ ทั้งของภาครัฐและภาค
เอกชน ให้รวดเร็ว ชัดเจน และเป็นธรรม

๑.๔ ขยายโอกาสให้ประชาชนเพื่อ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูล
เกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง เพื่อร่วมกับ
ภาครัฐในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา
ส่วนรวม

๑.๕ ขจัดการทุจริตประพฤติมิชอบ
และการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อการแสวงหา
ผลประโยชน์ใต้ดิน หรือกิจการที่ตนมีส่วนได้
เสีย ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิด
ความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

๒. หลักการพื้นฐานในการสร้าง
ระบบธรรมาภิบาล ๖ ประการ ได้แก่

๒.๑ หลักนิติธรรม หมายถึง การตรา
กฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับใช้ให้
เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา
และการปฏิบัติตามกติกากันอย่าง
เคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และ
ความยุติธรรม ของสมาชิก

๒.๒ หลักคุณธรรม หมายถึง การยึด
มั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม
สนับสนุนให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองไป
พร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ
ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพ
สุจริต เป็นนิสัยประจำชาติ

๒.๓ หลักความโปร่งใส หมายถึง มี
ความหมายตรงกันข้ามหรือเกือบตรงกันข้าม
กับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการทุจริต
คอร์รัปชันให้หมายความในเชิงลบและมีความ
น่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็น

คำศัพท์ที่มีแง่มุมในเชิงบวกและหมายถึงความสงบสุข

๒.๔ หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

๒.๕ หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำคัญในการรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

๒.๖ หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีข้อจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

การบริหารบ้านเมืองในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป จากการบริหารโดยการควบคุมประชาชนของฝ่ายรัฐบาล มาเป็นการกำหนดนโยบายสาธารณะ การกำกับดูแลและสนับสนุนประชาชน เป็นกระบวนการที่ก้าวสู่การบริหารแนวใหม่ ซึ่งให้ความสำคัญกับการ

บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะจึงควรสอดคล้องกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มี ๘ ประการ^{๑๔} ได้แก่

๑) ความโปร่งใส การกำหนดนโยบายสาธารณะที่ให้ข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอทำให้เกิดความขัดแย้งในภายหลังได้ ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นประชาชนไม่ค่อยรับทราบรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะมากนัก จนกว่าจะมีการประกาศใช้นโยบายแล้วจึงได้รับทราบและสามารถวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหาสาระว่าได้อะไร อย่างไร และเมื่อไร ดังนั้น ก่อนจะมีการกำหนดนโยบายสาธารณะควรเปิดเผยและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนทราบผ่านสื่อต่างๆ และนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางเลือกนโยบายให้ครบถ้วน ทั้งในด้านดีและไม่ดี จะช่วยลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

๒) นิติธรรม โดยการกำหนดนโยบายสาธารณะควรคำนึงถึงกรอบของกฎหมายและความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายในทันสมัย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายด้านภาษีอื่นๆ ควรมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันด้วย

๓) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ องค์การและกลุ่มบุคคลที่กำหนดนโยบายสาธารณะ ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อ

---

^{๑๔} ลักษณะ ศิริวรรณ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. หน่วยที่ ๑๐ นโยบายสาธารณะ, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐-๒๐.

สาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะจึงควรมี กระบวนการที่ให้ภาคเอกชน ประชาสังคม และประชาชน ได้เข้ามาตรวจสอบความ ถูกต้องของการกำหนดนโยบายสาธารณะ

๔) การมีส่วนร่วม เนื่องจากความ ล้มเหลวของนโยบายสาธารณะส่วนหนึ่งเกิด มาจากประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะน้อยเกินไปหรือขาดการ ตัดสินใจแบบรวมกลุ่ม นโยบายสาธารณะจึง ขาดการสนับสนุนจากประชาชนในการนำไป ปฏิบัติ และการไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายสาธารณะตั้งแต่ เริ่มต้น แต่รับรู้นโยบายภายหลัง เมื่อมีการนำ นโยบายสาธารณะไปปฏิบัติแล้ว อาจเกิดการ ต่อต้าน การรวมตัวประท้วงของประชาชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย สาธารณะมีความเกี่ยวข้องกับความเป็น ประชาธิปไตยของประเทศด้วย กล่าวคือ ในช่วงเวลาที่ระบอบการเมืองมีความเป็น ประชาธิปไตยต่ำ คนในสังคมจะไม่ค่อยสนใจ เรื่องการกำหนดนโยบายสาธารณะ นโยบาย สาธารณะจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับแรงสนับสนุน จากฝ่ายบริหารมากกว่าที่จะเกิดขึ้นตาม กระบวนการแก้ไขปัญหา ดังนั้นทุกฝ่ายควรมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ

๕) การตอบสนองความต้องการของ ประชาชน เมื่อนักการเมืองที่มีอำนาจกำหนด นโยบายสาธารณะบางครั้งมุ่งสร้างแต่ฐาน เสียงและความน่าเชื่อถือจากประชาชนใน ท้องถิ่นโดยการกำหนดนโยบายสาธารณะที่ เป็นประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ของตนมากกว่า นโยบายที่ส่งผลประโยชน์ต่อประชาชนทั้ง ประเทศ ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะ

จึงควรให้ความสำคัญกับการตอบสนองความ ต้องการหรือข้อเรียกร้องของประชาชน โดยทั่วไปอีกด้วย

๖) ประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การกำหนดนโยบายสาธารณะในหลายๆ กรณี จุดเริ่มต้นของนโยบายสาธารณะมาจากความ ต้องการของฝ่ายการเมืองเป็นสำคัญมากกว่า ความมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพของ นโยบาย ผู้กำหนดนโยบายควรให้ความสำคัญ กับการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลภาพโดยควรให้ ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายที่ตรงกับ ความต้องการและการแก้ไขปัญหาของ ประชาชน และไม่ควรมีขั้นตอนที่มาก จนเกินไป เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ประหยัด ทรัพยากร และประหยัดเวลา

๗) ความเป็นธรรมในสังคม บางครั้ง การกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นวิธีการผลัก ภาระให้ผู้อื่น หรือการกำหนดนโยบาย สาธารณะที่ผลักภาระทั้งหมดไปให้กับกลุ่มที่ เสียเปรียบในสังคม ดังนั้น การตัดสินใจ กำหนดนโยบายสาธารณะควรอยู่บนพื้นฐาน ของความเป็นธรรมที่ส่งผลประโยชน์ต่อทุก ฝ่าย ไม่มีมาตรฐานเชิงซ้อนที่คำนึงถึง ผลประโยชน์แต่เฉพาะกลุ่ม

๘) การยึดฉันทามติ การกำหนด นโยบายสาธารณะที่ไม่ยึดถือฉันทามติ อาจจะ นำไปสู่ความขัดแย้งและการต่อต้านในระยะ ยาวได้ ดังนั้น ในการกำหนดนโยบาย สาธารณะควรมาจากความเป็นชอบร่วมกัน หรือความตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มต่างๆ เพื่อ นำไปสู่ข้อสรุปร่วมกัน

สำหรับการพัฒนาแนวคิดสู่เกณฑ์ การชี้วัดการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสถาบัน

พระปกเกล้า (สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐ ข: ๑๙) ได้ทำการศึกษาตามแนวทางของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ สรุปสาระสำคัญได้ว่า หลักการบริหารจัดการที่ดี หมายถึง หลักการบริหารที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักในการทำงาน หากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด โดยมี หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ ได้แก่

๑) หลักนิติธรรม (Rule of law) ๗ ประการ คือ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หน่วยงานมีหลักความผูกพันต่อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานยึดหลัก ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย และ หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎระเบียบสูงสุด

๒) หลักคุณธรรม (Ethics) ๔ ประการ คือ การปลอดจากการทุจริต การปลอดจากการทำผิดวินัย การปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ และความเป็นกลางของผู้บริหาร

๓) หลักความโปร่งใส (Transparency) ๔ ประการ คือ ความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน ความโปร่งใสด้านระบบการให้ทุน ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ และความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน

๔) หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ๔ ประการ คือ การมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลประชาชน การมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมในระดับวางแผน/ตัดสินใจ พัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจกับสาธารณชน

๕) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ๖ ประการ คือ หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน หน่วยงานมีเป้าหมายที่ชัดเจน หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน และ หน่วยงานมีแผนสำรอง

๖) หลักความคุ้มค่า (Value of money) ๓ ประการ คือ การประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการมีศักยภาพในการแข่งขัน

๔.๒ การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยการยึดถือและปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๕๙)

๑. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

๑.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างจิตสำนึก ค่านิยม ให้หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีวัตถุประสงค์ มุ่งส่งเสริม เสริมสร้าง จิตสำนึก และ ค่านิยม ให้แก่หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีทัศนคติ วิสัยทัศน์ ในการร่วมกันแก้ไขและรับผิดชอบต่อปัญหาการทุจริตและประพฤติมิ

ชอบในภาครัฐ รวมทั้งการรณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนมีวินัย เคารพ กฎหมาย กฎ และระเบียบ ที่จะเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหา การพัฒนา ตลอดจนเป็นการวางรากฐานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการ แนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๑) ส่งเสริมการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดย ๑.๑) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วน ให้ปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๑.๒) ประยุกต์การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เกิดมรรคผลในทางปฏิบัติ และ ๑.๓) จัดให้มีหลักสูตรการเรียนรู้หรือการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ทุกภาคส่วน

๒) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับได้เรียนรู้และปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ มีการฝึกอบรม เพื่อให้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ประพฤติปฏิบัติตน ตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม และ ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงาน และการประพฤติปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานคุณธรรม และจริยธรรม

๓) กำหนดให้มีหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดย ๓.๑) จัดให้มีหลักสูตรทางการศึกษา/หลักสูตรการฝึกอบรม ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ๓.๒) กำหนดให้หลักสูตรด้าน

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เป็นหลักสูตรบังคับที่ใช้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ และ ๓.๓) ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

๔) ส่งเสริมค่านิยมการยกย่องและเชิดชูความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และการต่อต้านการทุจริต โดยให้ยึดถือเป็นค่านิยมกระแสหลักของชาติ โดย ๔.๑) ส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ๔.๒) รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้สังคมมีค่านิยม ยกย่อง เชิดชู และเห็นคุณค่าของการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม ๔.๓) ส่งเสริม เชิดชู หน่วยงานหรือบุคคลที่มีผลงานดีเด่นด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และ ๔.๔) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกภาคส่วนร่วมกันสร้างค่านิยมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการ หน่วยงานทุกภาคส่วน ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ มุ่งประสานความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานภาครัฐกับทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบการทุจริต หรือประวัตินิชอบในภาครัฐ เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนให้เป็นกลไกในการตรวจสอบ ถ่วงดุล รวมถึงการสร้างหลักประกันความปลอดภัยในการแจ้งข้อมูล หรือเบาะแสในการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต โดยมีมาตรการ/แนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๑) บูรณาการหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรทุกภาคส่วนในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยประสานความร่วมมือทางด้านข้อมูลและการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรทุกภาคส่วน ให้มีการจัดตั้ง “ศูนย์การข่าวกลาง” เพื่อดำเนินการจัดระบบการข่าวเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ตลอดจนการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการทุจริต หรือประพจน์มิชอบในภาครัฐจากทุกหน่วยงาน เพื่อนำไปประมวล วิเคราะห์

เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ส่งเสริม สนับสนุน องค์กรและบุคลากรทางด้านสื่อสารมวลชนให้มีความเข้มแข็ง และเป็นอิสระในการทำหน้าที่ตรวจสอบและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้สาธารณชนรับทราบ และส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ มีระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อทำการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยให้มีเว็บไซต์ เพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ การทุจริตหรือประพจน์มิชอบในภาครัฐ โดยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ภาคประชาชนมีความตื่นตัวต่อสภาพปัญหาการทุจริตและประพจน์มิชอบในภาครัฐ สร้างและพัฒนาช่องทางในการรับแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสให้มีความสะดวก หลากหลาย รวมทั้งสร้างหลักประกันความปลอดภัยให้แก่บุคคลหน่วยงานหรือข้อมูลนั้น ส่งเสริมสิทธิในการ

รับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลหรือเบาะแส ให้ได้รับรางวัลตอบแทน และให้องค์กรหรือบุคลากรด้านสื่อสารมวลชนเป็นสื่อกลางในการแสวงหาความร่วมมือเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ มุ่งพัฒนาระบบและกลไกในการตรวจสอบ ควบคุม และถ่วงดุลการใช้อำนาจให้เหมาะสม ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ระดับภูมิภาค สร้างกลไก ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนให้มีศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตหรือเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยาน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับองค์กรอื่นระหว่างประเทศ โดยมีมาตรการ/แนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๑) พัฒนาระบบและกลไกในการตรวจสอบ ควบคุม และถ่วงดุลการใช้อำนาจให้เหมาะสม ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ โดยให้หน่วยงานภาครัฐที่มีพันธกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีโครงสร้างของหน่วยงาน อัตรากำลัง การบริหารงานบุคคล และงบประมาณที่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจและความรับผิดชอบ ให้หน่วยงานภาครัฐแต่ละองค์กร สร้างระบบการตรวจสอบ การบริหารราชการ โดยกำหนดให้แยกอำนาจ

การบริหารงานออกจากอำนาจการพิจารณา คดี เพื่อสามารถถ่วงดุลหรือยับยั้งอีกอำนาจ หนึ่งได้ สนับสนุนให้มีการตรวจสอบและ ถ่วงดุลการใช้อำนาจระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ด้วยกันเอง ให้หน่วยงานภาครัฐ ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้อำนาจใน การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม และให้หน่วยงาน ภาครัฐจัดทำดัชนีชี้วัดความโปร่งใสและเกณฑ์ มาตรฐานกลางความโปร่งใสของแต่ละ หน่วยงาน โดยให้มีหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็น องค์กรกลางทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลใน การดำเนินการ

๒) ส่งเสริมการกระจายอำนาจใน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ไปสู่ระดับภูมิภาค โดยสนับสนุนให้มีการจัด โครงสร้าง การบริหารงานบุคคล และ งบประมาณจากส่วนกลางสู่ระดับภูมิภาค ให้ หน่วยงานภาครัฐส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมี ระบบการตรวจ สอบและถ่วงดุลการบริหาร ราชการ ให้หน่วยงานภาครัฐส่วนภูมิภาคแต่ ละองค์กรมีระบบการควบคุมการใช้อำนาจ อย่างเป็นธรรม และให้มีระบบการรายงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานต่อ ส่วนกลาง

๓) สร้างกลไกความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนให้มีศักยภาพ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดย วางแนวทางและส่งเสริมบทบาทความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนหรือ หน่วยงานตรวจสอบภายนอก ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ๓.๒) สนับสนุนให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการ ทุจริตภาครัฐ

๔) เสริมสร้างประสิทธิภาพของ กฎหมายเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตภาครัฐ โดยให้มีการปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เอื้อประโยชน์ต่อการ ทุจริต หรือเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตภาครัฐ หรือเพื่อให้ ทันสมัยต่อสภาพปัญหาการทุจริตภาครัฐใน ปัจจุบัน ให้หน่วยงานภาครัฐบังคับใช้กฎหมาย อย่างเสมอภาคโดยเคร่งครัด พัฒนาระบบการ สืบสวนสอบสวนหรือการไต่สวนข้อเท็จจริงให้ รวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม สร้างกลไกใน การเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ติดตามการ กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบใน ภาครัฐ จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ ทันสมัย ให้สามารถตรวจสอบสถานภาพ บุคคล พฤติการณ์การกระทำผิด ตลอดจน ทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริต หรือประพฤติมิ ชอบในภาครัฐให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และสร้างกลไกในการปกป้องเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภาครัฐ ที่ได้ปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริต ให้ได้รับความคุ้มครองตาม กฎหมาย

๕) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ โดยประสาน ความร่วมมือกับองค์กรระดับนานาชาติ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภาครัฐ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการยึด อายัดและนำทรัพย์สินที่ได้จากการ กระทำผิดเกี่ยวกับการทุจริตภาครัฐมา ดำเนินคดีในประเทศ และสนับสนุนหน่วยงาน

ภาครัฐที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เข้าร่วมพันธกรณีเป็นสมาชิกองค์การต่อต้านการทุจริตระดับนานาชาติ

๖) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยาน โดยสร้างหลักประกันความปลอดภัยโดยกำหนดมาตรการและแผนงานในการคุ้มครองพยาน ควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการคุ้มครองพยาน และพัฒนาศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านการคุ้มครองพยาน

๗) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ดำเนินการจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ที่มีความทันสมัยมาใช้ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด สนับสนุนให้มีการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และให้มีการวางระบบฐานข้อมูลด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อรวบรวมนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งข้อมูลข่าวสาร และงานวิชาการต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ มุ่งพัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐให้สัมฤทธิ์ผล

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาการทุจริตให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง สร้างมาตรฐานทางวิชาชีพให้สามารถร่วมมือหรือประสานการปฏิบัติกับองค์กรทุกภาคส่วน รวมถึงองค์กรอื่นระหว่างประเทศ โดยมีมาตรการ/แนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๑) พัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับการฝึกอบรมหลักสูตรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันจัดทำหลักสูตรการศึกษา และหรือหลักสูตรการฝึกอบรมของวิชาชีพด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

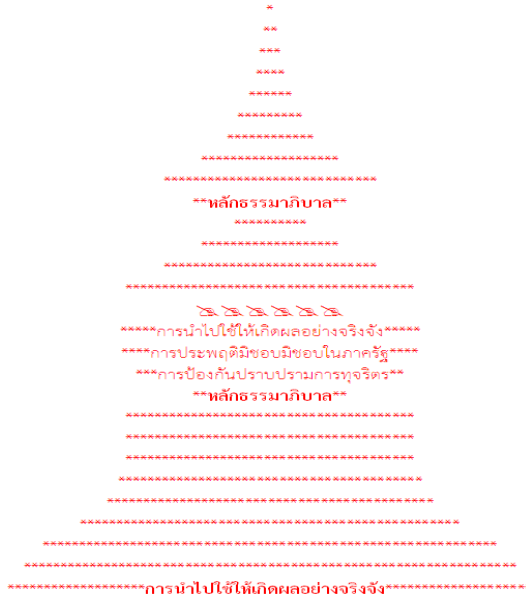
ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐระหว่างประเทศให้เป็นปัจจุบัน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลความรู้ทางวิชาการเพื่อให้มีกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนให้มีการศึกษาตัวอย่างกรณี (case study) และ ส่งเสริมให้มีการวิจัยด้านต่างๆ เช่น การใช้อำนาจของผู้บริหารที่เอื้อประโยชน์ต่อการทุจริต การจัดทำสัญญาาระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การทุจริตเชิงนโยบาย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) สร้างมาตรฐานทางวิชาชีพด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่มีพันธกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐร่วมกันสร้างมาตรฐานจรรยาบรรณ

วิชาชีพ กำหนดให้มีมาตรฐานเกี่ยวกับ ค่าตอบแทนของวิชาชีพ และกำหนดให้มี หน่วยงานหลักรับผิดชอบในการติดตาม

ประเมินผล รวมถึงการลงโทษเจ้าหน้าที่ของ รัฐ ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน จรรยาบรรณวิชาชีพ

๕. บทสรุปและข้อเสนอแนะ บทสรุป

เมื่อส่วนราชการทุกส่วน ทุก หน่วยงาน ได้มีการดำเนินงานนโยบายสำคัญ ของรัฐบาลในการส่งเสริมการบริหารราชการ แผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบใน ภาครัฐ ได้แก่ ๑) หลักธรรมาภิบาลหรือการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยปฏิบัติตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕- ๒๕๕๙) พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

การป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ นโยบายรัฐบาล ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ด้าน การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรร มาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นชอบตาม ข้อเสนอของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ให้ หน่วยงานภาครัฐ นำแนวทางและมาตรการ

ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแปลงไปสู่การปฏิบัติ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง

ยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ แผนปฏิบัติการราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)

ข้อเสนอแนะ

การให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ที่ภาครัฐได้ดำเนินการ เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยการสนับสนุนให้ประชาชนเห็นความสำคัญในนโยบายของรัฐที่จะมีผลโดยตรงต่อประชาชน เช่น สามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

การตัดสินใจเลือกนโยบาย การปฏิบัติตามนโยบาย และการตรวจสอบหลังจากที่นำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว

เข้มงวดในการดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ และส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล อย่างจริงจัง

การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมของทุกภาคส่วนให้ปฏิเสธและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาสังคมในการต่อต้านการทุจริต และสร้างเครือข่ายเฝ้าระวัง ติดตามและตรวจสอบการทุจริต ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรและการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยการสร้างสายลับการข่าวที่มีประสิทธิภาพ และการเพิ่มช่องทางในการแจ้งเบาะแสข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชัน ให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. (๒๕๔๓). การปกครองที่ดีในระบบราชการไทย (Good Governance). กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- ชรัส บุญณสะ. (๒๕๕๓). ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (๒๕๔๒). การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (๒๕๕๐). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล. (๒๕๕๕, ๓๐ ธันวาคม). ธรรมาภิบาลกับสังคมไทย.วารสาร
ดำรงราชานุกาพ. ๓(๓): ๘.

ลักษณะ ศิริวรรณ. (๒๕๕๖). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. หน่วยที่ ๑๐ นโยบายสาธารณะ.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สถาบันพระปกเกล้า. (๒๕๕๐ ก). ทศวรรษตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.

_____. (๒๕๕๐ ข). วัตถุประสงค์การบริหารจัดการที่ดี. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การ
พิมพ์แก่นจันทร์.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ. (๒๕๕๘). แผนปฏิบัติการ ๔ ปี
(พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒). กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (๒๕๕๔). คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดี. กรุงเทพมหานคร: Konrad Adenauer Stiftung.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะ. (๒๕๕๑). ธรรมนูญแห่งชาติ
(Good Governance). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๕๕). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ -
๒๕๕๙). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๕๓). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร:
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

_____. (๒๕๕๙). การดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. สืบค้นจาก
<http://www.socgg.soc.go.th/corruptoon.htm>.

